

Masters in Mass Communication and Journalism
Second Semester Examination
MMCJ-408
Media Law and Ethics
April-2024

Time: 2.30 Hours

Total Marks: 70

Instructions: All questions carry equal marks.

Q.1 ભારતીય બંધારણની કલમ 19(1)(a) અને તેની જોગવાઈઓ એ પ્રેસની સ્વતંત્રતાની ખાતરી આપે છે.' – આ નિવેદનને યોગ્ય ઠેરવો તેમજ તેની જરૂરિયાત અને મહત્વનો પણ ઉલ્લેખ કરો. (14 Marks)

અથવા

Q.1 (A) પ્રેસ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયાની ભૂમિકા અને જવાબદારીઓ વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.1 (B) પત્રકારો પરના મુખ્ય વાજબી પ્રતિબંધો શું એટલે શું? વિસ્તારથી સમજાવો. (7 Marks)

Q.2 'બદનક્ષી' એટલે શું? સમજાવો. ભારતમાં માનહાનિ સંબંધિત કાયદાના સંદર્ભમાં નીચે આપેલ વિગતોની ચર્ચા કરો.

1. અપકૃત્ય તરીકે બદનક્ષી
2. અપરાધ તરીકે બદનક્ષી
3. કોઈ વ્યક્તિ બદનક્ષીની જવાબદારીમાંથી કેવી રીતે બચી શકે?
4. પ્રેસની સ્વતંત્રતા સાથે બદનક્ષીનો શું સંબંધ છે?

(14 Marks)

અથવા

Q.2 (A) 'પ્રસાર ભારતી' અને તેના કાર્યોને વિસ્તારથી સમજાવો. (7 Marks)

Q.2 (B) કોપીરાઈટ એક્ટ, 1957'ની મહત્વની જોગવાઈઓ વિશે જણાવો. તેમજ એક પત્રકાર માટે તે કેવી રીતે મહત્વપૂર્ણ છે? સમજાવો. (7 Marks)

Q.3 ભારતમાં ઓટીટી (OTT) વિશે જણાવો. તેમજ વર્તમાન સમયમાં દેશમાં પ્રવર્તતા તે વિશેના કાયદા અને ધારા-ધોરણો વિશે વિસ્તારથી સમજાવો. (14 Marks)

અથવા

Q.3 (A) 'ડિજિટલ પાયરસી' (Digital Piracy) શું છે? સમજાવો. તેમજ ભારતના મનોરંજન ઉદ્યોગ પર થઈ રહેલી તેની વિવિધ અસરોની ચર્ચા કરો. (7 Marks)

Q.3 (B) 'જાહેરાત સંહિતા' સમજાવો. તેની ટોચની સંસ્થાઓની મુખ્ય ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. (7 Marks)

Q.4 ભારતીય માધ્યમો (Indian Media) માં પ્રવર્તમાન મુખ્ય નૈતિક મુદ્દાઓ વિશે વિસ્તારથી સમજાવો. તેમજ માધ્યમો વિશેના કાયદા (Media Laws) અને માધ્યમોના નીતિશાસ્ત્ર (Media Ethics) વચ્ચેના મુદ્દાઓ અને તફાવત વિશે ચર્ચા કરો. **(14 Marks)**

અથવા

Q.4 (A) ‘અત્યારના ડિજિટલ યુગના સમયમાં આપણે સામગ્રી (Content) ની કટોકટીમાં જીવી રહ્યા નથી, પરંતુ (Credibility) વિશ્વસનીયતાની કટોકટીનો સામનો કરી રહ્યા છીએ.’ આ નિવેદનની યોગ્ય રીતે ચર્ચા કરો. **(7 Marks)**

Q.4 (B) ભારતમાં કેબલ ટીવી નેટવર્ક વિશે વિસ્તારથી જણાવો અને તેનું નિયમન કેવી રીતે કરવામાં આવે છે? સમજાવો. **(7 Marks)**

Q. 5 નીચેના બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો. **(14 Marks)**

1. મીડિયા વ્યક્તિઓ માટે નિયંત્રણો શું છે? તેમાંથી કોઈપણ બેનો ઉલ્લેખ કરો.
2. ટ્રાઇ (TRAI) વિશે સમજાવો.
3. ‘મૂળભૂત અધિકારો’ અને ‘મૂળભૂત ફરજો’ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
4. ‘ઓફિશિયલ સિક્રેટ એક્ટ’, 1923ના ઉદ્દેશો વિશે જણાવો.
5. ‘બૌદ્ધિક સંપદા’ વિશે સમજાવો. તેમજ બૌદ્ધિક સંપદાના વિવિધ પ્રકારો વિશે સમજાવો.
6. ‘સિનેમેટોગ્રાફ એક્ટ, 1952’ વિશે સમજાવો.
7. ‘PCI’, ‘NBDA’ અને ‘પ્રસાર ભારતી’ વચ્ચેના તફાવતનો ઉલ્લેખ કરો.
8. ઓટીટી OTT પરના COTP નિયમો શું છે? જણાવો.
9. આરટીઆઇ (RTI) નું પૂર્ણ નામ જણાવો અને ભારતમાં તેના અમલીકરણનું વર્ષ જણાવો.
10. પીઆર ઉદ્યોગની ટોચની સંસ્થા કઈ છે? તેમાંની કોઈ પણ એક સંસ્થાનું નામ અને તેના કાર્યો જણાવો.
11. ‘કોપીરાઈટ એક્ટ, 1957’ ની કોઈપણ બે મહત્વની જોગવાઈઓ વિશે જણાવો.
12. લોકશાહીના ચારેય સ્તંભોના નામ જણાવો.

N430-3

Examination Seat No.....

Masters in Mass Communication and Journalism
Second Semester Examination
MMCJ-408
Media Law and Ethics
April-2024

Time: 2.30 Hours

Total Marks:70

Instructions: All questions carry equal marks.

Q.1 'Freedom of the Press is guaranteed under Article 19(1)(a) and its provisions of the Indian Constitution.' - Justify the statement and also mention its need and importance. **(14 Marks)**

Or

Q.1 (A) Describe the Role and Responsibilities of Press Council of India. **(7 Marks)**

Q.1 (B) What are the main reasonable restrictions on journalists? Explain. **(7 Marks)**

Q.2 What do you mean by 'Defamation?' Explain following in light of law relating to defamation in India.

1. Defamation as a Tort
2. Defamation as a Crime
3. How a person can escape from the liability of defamation?
4. What is the relationship of defamation with Freedom of Press? **(14 Marks)**

Or

Q.2 (A) Define 'Prasar Bharti' and its functions in detail. **(7 Marks)**

Q.2 (B) Discuss the important provisions of the 'Copyright Act, 1957.' How it is important for a journalist? Explain. **(7 Marks)**

Q.3 Discuss the OTTs in India with its current rules and regulations prevailing in the country. **(14 Marks)**

Or

Q.3 (A) What is 'Digital Piracy?' Explain. Discuss its various effects on Entertainment Industry of India. **(7 Marks)**

Q.3 (B) Explain 'Advertising Code.' Discuss the major Role of its apex bodies. **(7 Marks)**

Q.4 What are the major ethical issues in Indian Media. Discuss and write about the issues and difference between media law and Media Ethics. **(14 Marks)**

Or

Q.4 (A) 'In the time of Digital Age, we are not living in the content crisis but facing credibility crisis.' Justify the statement in the context of Media Ethics. **(7 Marks)**

Q.4 (B) Elaborate on Cable TV Network in India and How is it being regulated? **(7 Marks)**

Q. 5 Attempt any seven out of twelve. **(14 Marks)**

1. What are self-regulations for media persons? Mention any two of them.

2. Explain, 'TRAI'.
3. Write down difference between 'Fundamental Rights' and 'Fundamental Duties'.
4. What are the objectives of the Official Secrets Act, 1923?
5. Define 'Intellectual Property'. What are the various types of Intellectual Property?
6. Explain, 'Cinematograph Act, 1952.'
7. Mention the difference between 'PCI', 'NBDA' and 'Prasar Bharati.'
8. What are the COTP Rules on OTT?
9. Write down Full form of 'RTI' and its implementation year in India.
10. What are the apex bodies of the PR industry? Provide the name of any of them with its functions.
11. Write down any important provisions of the 'Copyright Act,' 1957.
12. Name all four pillars of Democracy.

